

Maak kennis met het nieuwe scheepvaartreglement

Overzichtelijk, modern en Europees

Op 1 januari 2007 wordt het *Algemeen Politierglement voor de Scheepvaart op de Binnenwateren* (APSB) van kracht. De oude regelgeving was namelijk onvoldoende afgestemd op de moderne scheepvaart en 24-uurseconomie, en door de vele aanpassingen in de loop der jaren was het al te onoverzichtelijk geworden. Bovendien is het nieuwe reglement gebaseerd op de Europese CEVNI-aanbevelingen, waardoor het makkelijker met buitenlandse reglementen te vergelijken is. Naast het nieuwe politierglement blijft ook een deel van de oude voorschriften van kracht, onder meer inzake bemanningsregels, inschrijving van vaartuigen en scheepvaartrechten.

11 hoofdstukken in een notendop

Het nieuwe reglement is, conform de CEVNI-richtlijnen, in 11 hoofdstukken opgedeeld. Wie het volledige reglement wil nalezen, kan daarvoor terecht op de website van de Federale Overheidsdienst Mobiliteit en Vervoer (www.mobiliteit.fgov.be, rubriek 'Water'). Omdat het hele document, inclusief de 13 aanhangsels, maar liefst 140 pagina's dik is, lichten we hieronder per hoofdstuk kort de inhoud en de belangrijkste veranderingen toe.

- 1. Algemene voorschriften.** Dit hoofdstuk bevat een hele reeks definities (o.a. over de aard van de schepen, bijzondere scheepstypes of exploitatie), die bepalen wanneer een vaartuig aan welke regels moet voldoen. (Voor meer details: zie schema p. 2)
- 2. Kentekens.** Terwijl de formaten vroeger kleiner of niet gedefinieerd waren, zijn er voortaan drie hoogteformaten voor grote schepen: 20, 15 en 10 centimeter. Voor kleine schepen blijven er twee formaten (20 en 10 centimeter) bestaan. (Voor meer details: zie de twee tabellen p.2 en 3)
- 3. Optische tekens van schepen.** De algemene lichtvoering bestaat uit vier gekleurde navigatielichten (het toplicht, het heklicht, het stuurboordlicht en het bakboordlicht), op basis waarvan ook in het donker kan worden bepaald in welke richting een schip vaart. Daarnaast bevat dit hoofdstuk onder meer bepalingen over borden en pictogrammen, vlaggen, cilinders, verboden lichten en signalen, noodlichten en andere tekens voor tijdens de vaart.

4. Geluidsseinen van schepen - Marifoon en radar. Voortaan geldt voor alle motorschepen die langer zijn dan zeven meter marifoonplicht. Voor grote schepen (≥ 20 meter) gaat de verplichting onmiddellijk in, voor de rest is een overgangsperiode tot 1 januari 2009 ingebouwd. Omdat men met de marifooninstallatie gelijktijdig op twee kanalen moet kunnen uitluisteren, komt dit met de huidige apparatuur neer op de aanschaf van twee afzonderlijke toestellen.

5. Verkeerstekens - Markering van de vaargeul. Dit hoofdstuk geeft samen met aanhangsel 7 een overzicht van de verbodtekens, gebodtekens, beperkingtekens, aanbevelingtekens, aanwijzingtekens en bijkomende tekens. Tegelijk wordt erop gewezen dat de plaatsing van de tekens een bevoegdheid van de Gewesten is. Daarnaast wordt voor de markering van vaargeulen verwezen naar aanhangsel 8.

6. Vaarregels. In dit hoofdstuk wordt op de uitgebreide voorrangregels ingegaan. Een verduidelijking door middel van figuren is opgenomen in aanhangsel 12.

7. Regels voor het ligplaats nemen. Er geldt een algemene regeling, maar aangezien de regels meestal bepaald worden door verkeerstekens, wordt hier heel vaak naar aanhangsel 7 verwezen.

8. Andere bepalingen. Hier worden maar twee artikelen beschreven. Enerzijds wordt het jagen van schepen en drijvende voorwerpen algemeen verboden, tenzij in nood. Anderzijds wordt het voortaan verplicht om bij brand onmiddellijk alarm te slaan en een ligplaats te kiezen waar je geen gevaar of hindernis vormt.

9. Pleziervaartuigen. Hoewel het overige deel van het reglement ook van toepassing blijft voor pleziervaartuigen, gelden voor deze categorie een aantal specifieke regels (onder meer over de immatriculatieplaat, de technische eisen, en het besturen van het vaartuig). Merk trouwens op dat pleziervaartuigen met een lengte vanaf 20 meter ook als groot schip worden beschouwd.

10. Passagiersschepen. Deze categorie omvat alle schepen die ingericht zijn of gebruikt worden voor het vervoer van meer dan 12 passagiers. Ze moeten voorzien zijn van een veiligheidsuitrusting, en verder gelden er regels voor het in- en ontschepen van reizigers en voor het aantal passagiers.

11. Bijzondere bepalingen voor schepen die rechtstreeks van zee komen of naar zee gaan. Omdat zeeschepen op de binnenwateren niet altijd dezelfde tekens voeren als binnenschepen, worden in dit hoofdstuk tekens van zeeschepen opgegeven met hun betekenis.

Overzicht andere reglementen

Het nieuwe APSB, dat als bijlage is toegevoegd aan een KB van 24 september 2006, is van toepassing op alle openbare Belgische binnenwateren die voor de scheepvaart bestemd zijn of gebruikt worden. Daarnaast hebben volgende waterwegen een eigen reglement:

- het zeekanaal van Brussel naar de Rupel en de haveninrichtingen van Brussel (KB van 18 augustus 1975);
- de havens van de Belgische kust en de stranden van de Belgische kust (KB van 4 augustus 1981);
- het Belgische gedeelte van het Kanaal van Gent naar Terneuzen (KB van 23 september 1992);
- de Beneden-Zeeschelde en 'haar aanhorigheden alsmede de havens die daarmee in open gemeenschap zijn' (KB van 23 september 1992 en KB van 23 september 1992);
- de gemeenschappelijke Maas (bijlage 2 van de Wet van 15 maart 2002).

Voorts hebben de meeste waterwegen ook nog een bijzonder reglement dat de plaatselijke omstandigheden weergeeft.

Meer weten?

De brochure 'Vaarregels in beeld' van de Federale Overheidsdienst voor Mobiliteit en Vervoer combineert een overzicht van de belangrijkste veranderingen met handige schema's van de verkeerstekens, de vaarregels, geluidsseinen, manoeuvres enzovoort. Een gedrukte versie van de brochure is vooralsnog niet beschikbaar, maar u kunt ze wel downloaden via www.mobiliteit.fgov.be (rubriek 'Water').

Overzicht invoeringstermijnen (bron: 'Vaarregels in beeld')

Art. APSB	Onderwerp	Bepaling
2.01, lid 3	Grootte van de kentekens op een groot schip: naam, thuishaven, maximum tonnenmaat, aantal passagiers.	Art. 2.01, lid 3, van het APSB treedt voor wat betreft de afmetingen van de aanduidingen in werking op 1 januari 2008.
2.02, lid 2	Grootte van de kentekens op een klein schip: naam.	Art. 2.02, lid 2, van het APSB treedt voor wat betreft de afmetingen van de aanduidingen in werking op 1 januari 2008.
4.06, lid 3	Marifoonplicht voor kleine schepen → 7 m	Art. 4.06, lid 3, van het APSB treedt in werking op 1 januari 2007 voor wat betreft de grote schepen zoals bedoeld in art. 1.01.a2) van het APSB en op 1 januari 2009 voor de kleine schepen zoals bedoeld in art. 1.01.a1) van het APSB.
9.01, lid 5, 2e zin	Aanbrengen van het nummer van de immatriculatieplaat op de romp van het pleziervaartuig	Art. 9.01, lid 5, tweede zin, van het APSB treedt in werking op 1 januari 2007 voor wat betreft de pleziervaartuigen die varen met grote snelheid zoals bedoeld in art. 1.01.f8) van het APSB en op 1 januari 2008 voor wat betreft de andere pleziervaartuigen.

Overzicht nieuwe regeling kentekens (bron: 'Vaarregels in beeld')

Groot schip	Naam schip	Thuishaven	Land (code)	Tonnenmaat	Aantal passagiers	Immatriculatieplaat	Nummer immatriculatieplaat
Vrachtschip	20 cm aan beide zijden + achteraan (duwbak enkel aan beide zijden)	15 cm aan beide zijden of achteraan	15 cm aan beide zijden of achteraan	15 cm aan beide zijden			
Passagiersschip	20 cm aan beide zijden + achteraan (duwbak enkel aan beide zijden)	15 cm aan beide zijden of achteraan	15 cm aan beide zijden of achteraan		15 cm op goed zichtbare plaats		
Pleziervaartuig	20 cm aan beide zijden + achteraan	15 cm aan beide zijden of achteraan	15 cm aan beide zijden of achteraan			Stuurboord achtersteven. Indien niet mogelijk op voldoende zichtbare plaats	10 cm aan beide zijden
Pleziervaartuig met grote snelheid	20 cm aan beide zijden + achteraan	15 cm aan beide zijden of achteraan	15 cm aan beide zijden of achteraan			Stuurboord achtersteven. Indien niet mogelijk op voldoende zichtbare plaats	20 cm aan beide zijden
Ander schip	20 cm aan beide zijden + achteraan (duwbak enkel aan beide zijden)	15 cm aan beide zijden of achteraan	15 cm aan beide zijden of achteraan				
Klein schip	Naam schip					Immatriculatieplaat	Nummer immatriculatieplaat
Pleziervaartuig	10 cm op de romp of op een bord					Stuurboord achtersteven. Indien niet mogelijk op voldoende zichtbare plaats	10 cm aan beide zijden
Pleziervaartuig met grote snelheid	10 cm op de romp of op een bord					Stuurboord achtersteven. Indien niet mogelijk op voldoende zichtbare plaats	20 cm aan beide zijden
Ander schip	10 cm op de romp of op een bord						

Definities APSS (bron: 'Vaarregels in beeld')

